

Huvudansökan, utbildningsprogrammet för rättsnotarie

Urvalsprov 14.5.2019 kl. 10.00–14.00

Skriv ditt namn och dina personuppgifter med tryckbokstäver.

Skriv ditt namn med latinska bokstäver (abcd...), inte till exempel med kyrilliska bokstäver (абвгд...). Om du inte har en finländsk personbeteckning, skriver du istället din födelsetid.

Skriv dina personuppgifter på alla provpapper.

Efternamn	
Förnamn (alla)	
Personbeteckning	
E-postadress	
Telefon	

Kontrollera med hjälp av sidnumren att du har fått alla sidor.

Skriv din namnteckning i fältet nedan för att visa att du har kontrollerat ovan nämnda saker.

Namnteckning	
--------------	--

Om du vill att dina provsvar bedöms, lämna det nedanstående fältet tomt.

Om du inte vill att dina provsvar bedöms, skriv följande text i fältet nedan: "*Jag vill inte att mina provsvar bedöms*". I detta fall får du noll poäng i provet.

Att avstå från bedömning	
--------------------------	--

Läs noggrant igenom alla anvisningar

- Kontrollera att ditt provkompendium utöver titelbladet och anvisningarna (sidorna 1–2) innehåller följande sidor:
  - provfrågor och svarsfält (sidorna 3–12)
  - ett konceptpapper för egna anteckningar.
- Frågor besvaras på pappret med frågor och svarsfält.
- **Kontrollera att du har skrivit ditt namn och din personbeteckning på alla svarsblanketter.**
- Svara på frågorna klart och tydligt med stöd av urvalslitteraturen.
- Skriv dina provsvar
  - på svenska. Svar som har skrivits på andra språk bedöms inte.
  - på provkompendiet. Skriv varje svar i frågans svarsfält. Anteckningar som skrivits utanför svarsfältet beaktas inte i bedömningen.
  - med blyertspenna och med tydlig handstil. Otydliga anteckningar bedöms enligt det alternativet som ger minst poäng.
- Du kan planera dina svar och skriva egna anteckningar på konceptpappret. Anteckningarna på konceptpappret beaktas inte i bedömningen. Du har fått ett konceptpappersark. Du kan få mera konceptpapper av övervakaren.
- Placera ditt provmaterial så att deltagare som sitter nära dig inte kan se dina svar och anteckningar. Var särskilt noggrann med att skydda färdiga provsvar mot nyfikna blickar. Lägg de färdiga provsvaren innanför konceptpappret.

Poäng

Urvalsprovet poängsätts på skalan 0–50. Om det ges poäng separat per uppgift, anges detta vid uppgiften. Du kan bli antagen endast om du får minst 25 poäng.

Litteraturen till urvalsprovet

Uppgift 1 och 2

- Jaana Norio: En introduktion till konsumenträtten, 2019. ISBN 978-951-51-2555-2. Forum luris.

Uppgifter 3–5

- Dan Frände – Dan Helenius: Den finska straff- och straffprocessrätten i ett nötskal, 2019. ISBN 978-951-51-2554-5. Forum luris.

När du vill lämna in ditt prov

Kom ihåg att skriva din namnteckning på provkompendiets titelblad, samt ditt namn på alla sidor där detta begärs. När du går för att lämna in provet, ta med alla dina saker från din plats. Lämna in alla papper, också konceptpappret även om du har lämnat vissa eller alla uppgifter obesvarade. Bevisa din identitet när du lämnar in provpappren. Övervakaren antecknar att du deltagit i provet samt lämnat in provpappren i deltagarlistan. Övervakaren kan ge dig ett separat intyg över att du deltagit i provet om du behöver ett sådant.

Uppgift 1 (0–10 poäng)

Definiera begreppen och svara på frågorna:

1. Konsumtionsnyttighet (1p)
2. Konsument (1p)
3. Näringsidkare (1p)
4. Vad är konsumentrådgivningen? (1p)
5. Vilka uppgifter har konsumentrådgivningen? (3p)
6. Konsumentombudsmannen (KO) är den centrala konsumentmyndigheten. Beskriv konsumentombudsmannens huvuduppgift och hans roll i förhållande till marknadsdomstolen. (3p)

SVARSUTRYMMET ÄR EN SIDA. SKRIV DITT SVAR PÅ SIDA 4.

Skriv dina svar inom det anvisade utrymmet (streckade rader). Examinatorerna tar inte hänsyn till anteckningar som ligger utanför det reserverade svarsområdet!

Uppgift 2 (0–10 poäng)

Lars skall börja studera vid Helsingfors universitet till hösten. Han har hyrt en liten lägenhet och nu har han bestämt sig för att köpa ett bord till vardagsrummet. Han åker till ett stort varuhus utanför stan. Där hittar han ett bord som han tycker är perfekt. Bordet är inte för dyrt och dessutom passar den grå bordsskivan väl ihop med hans tapet. Bordet levereras enligt varuhusets kutym i delar i en låda. Lars köper bordet och kommer överens med en försäljare om att bordet skall skickas hem till honom. Då paketet anlant och Lars börjar sätta ihop bordet, upptäcker han att en speciell skruvmejsel, som enligt bruksanvisningen skulle finnas i paketet, inte finns. Dessutom är bordsplattan vit och inte grå. Lars blir sur och åker direkt tillbaka till varuhuset med paketet och kräver pengarna tillbaka. Har han rätt till detta? Motivera ditt svar rättsligt! Vad kan Lars kräva av varuhuset?

SVARSUTRYMMET ÄR EN SIDA. SKRIV DITT SVAR PÅ SIDA 6.

Skriv dina svar inom det anvisade utrymmet (streckade rader). Examinatorerna tar inte hänsyn till anteckningar som ligger utanför det reserverade svarsområdet!

Uppgift 3 (0–10 poäng)

Definiera följande begrepp:

1. Ordningsbot (2p)
2. Lis pendens (2p)
3. Subsumtionsvillfarelse (2p)
4. Medelbart gärningsmannaskap (2p)
5. Processuell åtalseftergift (2p)

SVARSUTRYMMET ÄR EN SIDA. SKRIV DITT SVAR PÅ SIDA 8.

Skriv dina svar inom det anvisade utrymmet (streckade rader). Examinatorerna tar inte hänsyn till anteckningar som ligger utanför det reserverade svarsområdet!

Uppgift 4 (0–10 poäng)

A (född 1995) gillar både pojkar och flickor. Någon nämnvärd framgång har A inte haft under sina ofta återkommande krog- och nattklubbsbesök. Lönen som städare vill inte räcka till för ett så extravagant liv och det behövs mera pengar. Hen fick in 1 500 euro genom att på nätet sälja en sällsynt muminsmugg åt B. Någon muminsmugg ägde A dock inte. Summan gick snabbt åt och A måste hitta på något mera inkomstbringande. På en av sina arbetsplatser hade A av en tillfällighet hittat en gul lapp som innehöll en sifferkombination. A visste att det fanns ett kassaskåp i kontoret och där provade hen kombinationen. Kassaskåpet gick upp och till sin glädje hittade A där 15 000 euro i kontanter. Dessa lade hen beslag på. Nu kunde A fira rejält på sina favoritkrogar. Under en sådan kväll fick A syn på C och blev djupt förälskad. Efter ett tag tog hen mod till sig och gick fram till C och strök hen över baken. C skrek till och genast kom D till platsen och uppmanade A att försvinna. Detta fick A att med knuten näve slå D i ansikten med påföljd att näsbenet bröts.

Ordningsvakterna övermannade A och snart var polisen på plats. Till polisen hade redan gjorts anmälan om muminsmuggen och kassaskåpet och under förundersökningen kunde det ovanbeskrivna händelseförloppet redas ut. Under hela förundersökningen vägrade A att uttala sig. Besvara följande frågor:

1. Vilka brott har A gjort sig skyldig till?
2. Om A döms till fängelsestraff för brotten Du anser hen begått, kan A dömas till villkorligt fängelse? A har för 2 år sedan dömts till böter för snatteri.

SVARSUTRYMMET ÄR EN SIDA. SKRIV DITT SVAR PÅ SIDA 10.

Skriv dina svar inom det anvisade utrymmet (streckade rader). Examinatorerna tar inte hänsyn till anteckningar som ligger utanför det reserverade svarsområdet!

Uppgift 5 (0–10 poäng)

Du fungerar som tingsnotarie vid Helsingfors tingsrätt. Efter 7 långa månader med konkursmål och äktenskapsskillnader har tiden äntligen kommit för dig att sitta som ensam domare i ditt första brottmål. Det handlar om ett stöldmål där Henkka (36 år) står åtalad för att ha stulit ett gevär av sin jaktkompis Nicke (33 år). Åklagaren har yrkat att Henkka ska dömas för stöld (straffskala: böter eller fängelse i högst ett år sex månader) till minst 80 dagsböter. Enligt åtalets gärningsbeskrivning hade Henkka under älgjakten i oktober lagt märke till att Nicke hade lämnat sitt gevär av modellen Blaser R8 kaliber .308 win stående mot en gran. Henkka hade då passat på att byta ut Nickes gevär mot sitt eget gevär av modellen Valmet Petra kaliber .30-06 i hopp om att Nicke inte skulle lägga märke till bytet. Väl hemma hade Nicke dock märkt vad som skett och gjort en brottsanmälan mot Henkka och yrkat på att han ska dömas till straff. I förundersökningen hade Henkka berättat åt polisen att han hade varit avundsjuk på Nickes fina nya gevär och velat bli av med sin egen gamla skruvtunga Valmet.

1. Genast i början av huvudförhandlingen gör Henkkas biträde, advokat Antero, en processinvändning och menar att du som rättens ordförande borde bytas ut mot en tingsdomare, eftersom du som en ringa tingsnotarie saknar behörighet att ensam döma i målet.
2. Antero menar också att målet borde ha behandlats i skriftligt förfarande, eftersom Henkka i förundersökningen hade meddelat att han samtycker till att målet avgörs i skriftligt förfarande och erkänt sig skyldig till stölden. Nickes inställning till denna processform saknar däremot betydelse.
3. Antero meddelar att om nu målet trots allt måste behandlas i en jobbig huvudförhandling, så kommer Henkka att utnyttja sin rätt att hålla tyst och inte säga ett ord i rätten. Någon möjlighet att som bevis använda Henkkas tidigare erkännande och uttalanden i förundersökningen finns givetvis inte.
4. Antero är dessutom förundrad över att åklagaren i samband med åtalet yrkat att Henkka ska dömas att betala skadestånd åt Nicke. Henkka hade nämligen lyckats tappa Nickes gevär i marken med påföljd att gevärets stock hade spruckit, och Nicke har begärt att åklagaren ska driva hans ersättningsanspråk till följd av den uppkomna skadan. Sådana här privaträttsliga anspråk kan självklart inte drivas i samband med brottmålet och framför allt inte av åklagaren. Nicke måste själv väcka en talan på civilprocessuell väg om han vill ha några pengar.
5. Henkka har begärt att tingsrätten på tjänstens vägnar ska utse advokat Antero till hans försvarare. Du är emellertid lite fundersam över huruvida domstolen alls kan tillmötesgå denna begäran.

Ge en straffprocessrättsligt motiverad bedömning av ovanstående omständigheter och påståenden.

SVARSUTRYMMET ÄR EN SIDA. SKRIV DITT SVAR PÅ SIDA 12.

Skriv dina svar inom det anvisade utrymmet (streckade rader). Examinatorerna tar inte hänsyn till anteckningar som ligger utanför det reserverade svarsområdet!

**HELSINGFORS UNIVERSITET
JURIDISKA FAKULTETEN
URVALSPROV 14.5.2019
Sökande med kunskaper i svenska**

**BEDÖMNINGSGRUNDERNA FÖR JURIDISKA FAKULTETENS
URVALSPROV 2019**

Uppgift 1

Svaren på frågorna hittas i boken Jaana Norio: En introduktion till konsumenträtten (2019). Poäng har getts för hur väl svaren motiverats.

1.1 Konsumtionsnyttighet

I konsumentskyddslagen avses med konsumtionsnyttighet sådana varor och tjänster samt andra nyttigheter och förmåner som bjuds ut till fysiska personer eller som fysiska personer i väsentlig omfattning skaffar för sitt privata hushåll (s. 17)

1.2 Konsument

Med konsument avses en fysisk person som skaffar en konsumtionsnyttighet huvudsakligen för annat ändamål än den näringsverksamhet som han eller hon idkar (s. 17-18)

1.3 Näringsidkare

Näringsidkare är en fysisk person eller en privat eller offentlig juridisk person som i syfte att få inkomst eller annan ekonomisk nytta yrkesmässigt håller till salu, säljer eller i övrigt bjuder ut konsumtionsnyttigheter för anskaffning mot vederlag (s. 19)

1.4 Vad är konsumentrådgivningen?

Konsumentrådgivningen är en riksomfattande tjänst som är gratis för kunderna. Den är en del av Konkurrens- och konsumentverket (KKV). (s. 21)

1.5 Vilka uppgifter har konsumentrådgivningen?

I lagen om Konkurrens- och konsumentverket (661/2012) definieras konsumentrådgivningens uppgifter. Konsumentrådgivningen har för det första en rådgivningsuppgift. Både konsumenter och näringsidkare får upplysningar och råd i frågor som är av betydelse för konsumenterna och i frågor som gäller konsumenternas rättsliga ställning.

Konsumentrådgivningens andra uppgift gäller konflikter mellan en enskild näringsidkare (som säljare) och en konsument (som köpare). Konsumentrådgivningen är inget egentligt rättsskyddsorgan, utan dess betydelse vid tvistlösning är att bistå konsumenten i en konkret tvist med en enskild näringsidkare. Syftet är att reda ut ärendet och eftersträva förlikning. Ibland uppnås inte en förlikning och alltid finns det inte ens förutsättningar att försöka uppnå en sådan. I sådana fall ska konsumentrådgivningen hänvisa konsumenten till behörigt rättsskyddsorgan, som i allmänhet är konsumenttvistenämnden (eller annan nämnd) eller till allmän domstol. Det ska noteras att också om konsumentrådgivningens rådgivningstjänster finns till även för näringsidkarna, bistår rådgivningen uttryckligen konsumenter i enskilda tvister. En näringsidkare kan alltså inte be om utrednings- och medlingshjälp.

Konsumentrådgivningen har förutom de ovannämnda uppgifterna dessutom uppgifter av mera allmän natur, nämligen att delta i övervakningen av konsumtionsnyttigheters pris och kvalitet och i övervakningen av marknadsföring och avtalsvillkor som gäller konsumtionsnyttigheter samt bistå andra konsumentmyndigheter på begäran. Om det är fråga om köp eller beställning av tjänster från

utlandet, dvs. från övriga EU-länder, Norge eller Island, är det Europeiska konsumentcentralen, som fungerar i samband med Konkurrens- och konsumentverket, som har hand om rådgivningen. (s. 22)

1.6 Konsumentombudsmannen (KO) är den centrala konsumentmyndigheten. Beskriv konsumentombudsmannens huvuduppgift och hans roll i förhållande till marknadsdomstolen.

En av konsumentombudsmannens huvuduppgifter är att övervaka att både konsumentskyddslagen och andra lagar som stiftats för att skydda konsumenten efterföljs. Övervakningen gäller särskilt lagenligheten av marknadsföring, avtalsvillkor och indrivning. Det gäller alltså övervakning av att det kollektiva konsumentskyddet följs. Konsumentombudsmannen har t.ex. gett en hel del riktlinjer, som är övervakningsmyndighetens ställningstagande till hur lagen ska tillämpas. Konsumentombudsmannen har också arbetat på att inom olika branscher inverka på innehållet i de standardvillkor som används i konsumentavtal och på det sättet säkerställa att konsumentskyddslagstiftningen iakttas.

Målet är att konsumentombudsmannen, när en näringsidkare vidtagit lagstridiga åtgärder, får näringsidkaren att frivilligt avstå från sitt lagstridiga förfarande antingen genom att helt och hållet sluta med det, eller göra förfarandet lagenligt. Ofta går näringsidkaren med på att avstå från sitt lagstridiga förfarande och förbinder sig att i fortsättningen handla på det sätt konsumentombudsmannen förutsätter.

Om detta inte lyckas ska konsumentombudsmannen vid behov ta till åtgärder för att utfärda ett förbud mot näringsidkaren. Huvudregeln är att marknadsdomstolen avgör förbudsärendet på ansökan av konsumentombudsmannen. I två situationer kan konsumentombudsmannen utfärda förbudet själv. Om ärendet inte är betydande för tillämpningen av lagen eller annars är relevant, kan konsumentombudsmannen utfärda förbudet själv. Näringsidkaren, som förbudet gäller, kan få förbudet att upphöra genom att inom en given tidsfrist skriftligt, eller hos Konkurrens- och konsumentverket muntligt, meddela att företaget motsätter sig att ett förbud utfärdas. (s. 23-26)

Uppgift 2

Svaren på frågorna hittas i boken Jaana Norio: En introduktion till konsumenträtten (2019). Poäng har getts för hur väl svaren motiverats.

Lars har köpt ett bord med grå skiva, men fått ett med vit skiva. Dessutom fattas en specialskruvmejsel, så han kan inte montera bordet. Lars åker till säljaren med paketet och kräver pengarna tillbaka. Han vill med andra ord häva köpet pga. fel i vara. Frågan i fallet är för det första om Lars har rätt att kräva hävning, samt vilka andra rättsliga påföljder felet eventuellt kan ha.

Köpet gäller ett bord som klassificeras som en konsumtionsvara. Avtalet är ingått mellan Lars, som är en konsument och ett varuhus som är en näringsidkare. Därmed tillämpas konsumentskyddslagens (KSL) 5 kapitel som reglerar köpeavtalets parterers rättigheter och skyldigheter (s. 76).

Villkoren för hävning enligt KLS är att det föreligger fel i varan, att felet inte är ringa och att reparation av felet eller avlämnande av felfri vara inte kommer i fråga eller inte sker på det sätt som lagen avser (s. 92).

Enligt KSL 5:15 ska frågan om varan har fel bedömas med hänsyn till dess beskaffenhet när risken för varan går över på köparen (s. 86). Huvudregeln är att risken går över på köpare när varan är avlämnad, dvs. när köparen får den i sin besittning (s. 78-79). Lars kan dock enbart åberopa felet om han har reklamerat, dvs. lämnat meddelande om felet, inom skälig tid (s. 89).

Det är klart att varuhuset levererade en vit, och inte grå, bordsskiva samt ett paket utan skruvmejsel. Lars meddelade varuhuset om detta samma dag som varan levererades. Felen förelåg alltså innan risken gick över på Lars och han har reklamerat i tid, han har därför rätt att åberopa felen i förhållande till säljaren.

Enligt KSL 5:12 har varan ett fel om varan i fråga om art, mängd, kvalitet, andra egenskaper och förpackning inte överensstämmer med det som följer av avtalet. Om varan är felaktig avgörs med andra ord i första hand av vad som avtalats om varan. Till den del man inte kan anse att något annat följer av avtalet, skall varan uppfylla de kriterier som ställs i lagen (KSL 5:12.2), t.ex. stämma överens med den beskrivning säljaren har lämnat genom att lägga fram en modell. Det är också frågan om fel om varan är ofullständig, t.ex. om det är fråga om en vara som levererats i delar, och det saknas ett tillbehör som behövs för hopsättningen (s. 83-85).

Varuhuset hade satt fram en modell med grå bordsskiva, men levererat en vit. Detta måste anses vara ett fel i varan. Likaså är det ett fel att tillbehöret som behövs för hopsättningen (skruvmejseln) saknas.

Vid fel i varan står olika påföljder till buds: avhjälpande av fel eller avlämnande av felfri vara, prisavdrag, hävning av köpet och skadestånd. Vilka av alternativen som kommer i fråga beror på situationen. Den primära påföljden är dock avhjälpande av fel. Syftet med detta är att köpet av konsumtionsnyttigheten skall kunna genomföras. Köparen har rätt att kräva att säljaren avhjälpes felet genom att rätta till det eller avlämna en felfri vara. Det är inte en förutsättning att felet är väsentligt eller att säljaren skulle ha förfarit klandervärt. Säljaren ska avhjälpas felet inom skälig tid och så att köparen inte åsamkas kostnader eller väsentlig olägenhet. Säljaren är dock inte skyldig

att avhjälpa felet om det föreligger ett hinder som han inte kan övervinna, eller om det skulle medföra oskäligen kostnader för honom att avhjälpa felet. Säljaren har rätt till, på egen bekostnad, att avhjälpa felet, dvs. reparera varan, eller avlämna en felfri vara även om köparen inte kräver det. Förutsättningen är dock att säljaren utan uppskov efter det att köparen har reklamerat erbjuder sig att göra detta. Köparen kan enbart vägra låta felet avhjälpas om avhjälpande skulle medföra väsentlig olägenhet för honom, nedgång i varans värde eller risk för att han inte får sina kostnader ersatta. Också vid andra särskilda skäl kan konsumenten vägra avhjälpande, till exempel om det är sannolikt att avhjälpandet inte lyckas. (s. 90-91).

I fallet kan säljaren med andra ord primärt välja att avhjälpa felet genom att ge Lars en skruvmejsel och antingen ett bord med rätt färg i byte mot bordet med vit bordsskiva, eller erbjuda sig att byta bordsskivan på det bordet Lars redan har fått. Om det inte finns flera bord med grå bordsskiva, eller felet inte går att åtgärda, har Lars rätt att häva köpet förutsatt att det inte är frågan om ringa fel (s. 91). Om köpet hävs ska säljaren returnera köpesumman till köparen och köparen den felaktiga varan till säljaren (s. 92). Om det enbart är fråga om ringa fel, kan Lars inte kräva att köpet hävs, men måste klara sig med prisavdrag som motsvarar felet. Huruvida felet är ringa bedöms från fall till fall (s. 91). Båda lösningar accepteras.

I tillägg till hävning eller prisavdrag kan Lars ha rätt till ersättning för den skada han lider genom att varan har ett fel. Denna rätt är inte beroende av vilken påföljd felet i övrigt leder till (s. 92). I fallet ges inga uppgifter om Lars har lidit någon skada genom att varan har ett fel, frågan behöver därmed inte diskuteras.

Uppgift 3

Hänvisningarna till boken Dan Frände – Dan Helenius: Den finska straff- och straffprocessrätten i ett nötskal (2019).

1. Ordningsbot är det lindrigaste av de allmänna huvudstraffen, alltså lindrigare än böter. Det är ett till beloppet fast förmögenhetsstraff. I dag är det högsta beloppet 200 euro. Ordningsbot utdöms för överträdelser av straffbestämmelser vars strafflatitud innehåller detta straffhot. (s. 115, 118.)
2. Lis pendens-regeln innebär att ett mål gällande samma gärning inte kan vara parallellt anhängigt i två domstolar. (s. 195)
3. Subsumtionsvillfarelse är en del av förbudsvillfarelsen. Villfarelsen gäller här utsträckningen av enskilda straffbestämmelser. (s. 55, 101)
4. I det medelbara gärningsmannskapet bär den person som har utfört den egentliga brottsbeskrivningsenliga gärningen inte fullt straffrättsligt ansvar för sin gärning. Denna brist i ansvaret kan bl.a. bero på otillräknelighet eller bristande uppsåt. Den som använt personen där framme som redskap döms som gärningsman. (s. 76-77)
5. Med processuell åtalseftergift avses en situation när ett ärende läggs ned av åklagaren eftersom inget åtal kan väckas. Detta kan bero bl.a. på att den undersökta gärningen inte utgör ett brott. (s. 179)

Uppgift 4

Hänvisningarna till boken Dan Frände – Dan Helenius: Den finska straff- och straffprocessrätten i ett nötskal (2019).

A sålde över nätet en muminmugg åt B. Köparen fick ingen muminmugg men A fick däremot pengarna för muggen. Detta utgör bedrägeri. A meddelade om muggen i avsikt att bereda sig orättmätig ekonomisk vinning och det falska meddelandet vilseledde B att erlægga summan åt A vilket orsakade köparen ekonomisk skada. (s. 108) Inget i fallet talar för att det skulle handla om grovt bedrägeri. (s. 109)

När A tog 15.000 euro ur arbetsgivarens kassaskåp gjorde hen sig skyldig till grov stöld. Stöldbrottet innebär att gärningspersonen olovligen tillägnar sig lös egendom som någon annan har i sin besittning. Det faktum att A kunde öppna kassaskåpet med hjälp av kombinationen påverkar inte arbetsgivarens kontroll över kassaskåpets innehåll. (s. 99) Värdet på den stulna egendomen gör att det handlar om den grova formen (s. 100)

A smekte C över baken, något som fick offret att skrika till. Den som genom beröring utsätter en person för en sexuell handling som är ägnad att kränka personens sexuella självbestämmanderätt gör sig skyldig till sexuellt antastande. (s. 96) För att smekningen ska utgöra en sexuell handling måste den ha en väsentligt sexuell innebörd. Detta bestäms med hänsyn till gärningsmannen och den som gärningen riktar sig mot samt gärningsomständigheterna. (s. 90)

När A slog D med knuten näve i ansiktet gjorde han sig skyldig till misshandel. Detta brott förverkligas bl.a. när gärningspersonen begår fysiskt våld mot offret. (s. 86)

Ett fängelsestraff på viss tid som uppgår till högst två år kan förklaras villkorligt. Det villkorliga fängelsestraffet är huvudregeln när straffet är högst två års fängelse förutsatt att inte vissa omständigheter som nämns i lagen utgör hinder härför. Avgörande är inte brottets straffmaximum utan det konkreta straffet. Överskrider straffet två år kommer villkorligt fängelse inte i fråga. De tre omständigheter som enligt lagen ska beaktas vid valet mellan villkorligt och ovillkorligt fängelse är brottets allvarlighet, gärningspersonens skuld som den framgår av brottet samt gärningspersonens tidigare brottslighet. Även gärningspersonens ålder måste beaktas. (s. 125) För fulla poäng förutsattes inte något entydigt ja eller nej, utan det räckte med att kriterierna för villkorligt fängelse nämndes.

Uppgift 5

Hänvisningarna till boken Dan Frände – Dan Helenius: Den finska straff- och straffprocessrätten i ett nötskal (2019).

1. En tingsnotarie kan fungera som ensam domare i tingsrätten då hen tjänstgjort två månader. Det krävs också att inget av de enskilda brott som avses i åtalet har ett straffmaximum på över två års fängelse. Strängare straff än böter får under alla omständigheter inte utdömas. I fallet framgår det att du tjänstgjort över två månader samt att stöld har ett straffmaximum på under två års fängelse. Åklagaren har inte heller yrkat på strängare straff än böter. Således är du behörig att döma i målet. (s. 141)

2. Skriftligt förfarande förutsätter att svaranden skriftligt erkänner den gärning som anges i åtalet. Därtill måste målsäganden under förundersökningen meddela att hen inte har några anspråk i målet eller att hen samtycker till att målet behandlas i skriftligt förfarande. Samtycket kan också ges senare. I fallet framgår att Nicke som målsägande har anspråk i målet. Det framgår inte att han skulle ha samtyckt till att målet behandlas i skriftligt förfarande. Således är Nickes inställning av betydelse för bruket av skriftligt förfarande. (s. 236-237)

3. Det är enligt huvudregeln förbjudet att som bevis åberopa en utsaga som antecknats i ett förundersökningsprotokoll. Om svaranden dock vid huvudförhandlingen berättar annorlunda än vad hen gjorde vid förundersökningen får den tidigare utsagan läsas upp. Så är även fallet om svaranden vägrar uttala sig. Om Henkka således inte säger något under huvudförhandlingen, är det tillåtet för åklagaren att åberopa Henkkas tidigare utsagor i förundersökningen. (s. 217-218)

4. Enligt BRL får i samband med ett straffyrkande även privaträttsliga krav med anledning av brottet läggas fram och prövas. Med privaträttsliga krav avses bl.a. skadestånd till följd av orsakad skada. Enligt BRL är åklagaren under vissa omständigheter skyldig att driva målsägandens privaträttsliga krav, vilket målsäganden ska framställa en begäran om. De privaträttsliga anspråk som omfattas av målsägandens begäran ska grundas på brottet. Därtill ska anspråken kunna drivas utan väsentlig olägenhet och får inte heller vara uppenbart ogrundade. I fallet har Nicke ett skadeståndsyrkande till följd av den skada som orsakats hans gevär av Henkka. Om också de övriga förutsättningarna uppfylls, kan anspråket på Nickes begäran drivas av åklagaren i samband med åtalet. (s. 226-227)

5. Har den åtalade begärt att en försvarare ska utses, tillmötesgår domstolen hens begäran under vissa villkor. Om det påstådda brottet inte kan medföra ett lindrigare straff än fängelse i fyra månader ska begäran om försvarare beviljas. I fallet är Henkka åtalad för stöld, som har böter som straffminimum. Således kan en försvarare inte utses på basis av straffyrkandet. Inget i fallet tyder heller på att Henkka skulle vara anhållen eller häktad. Poäng har också getts för diskussion kring när domstolen ska förordna en försvarare på tjänstens vägnar. (s. 150-151)